

Iskaja vsak četrtik
in velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 8. List se
pošilja do odpovedi.

Določniki katol. tis-
kovnega društva do-
lražajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posebni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopis se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 28.

V Mariboru, dne 10. julija 1902.

Tečaj XXXVI.

Brez pravic!

Slovenci smo na Štajerskem dober tretji del vsega prebivalstva, Slovenci plačujemo tudi dober tretji del vseh deželnih davkov, vendar smo brez vseh pravic. Naš deželni zbor šteje 63 poslancev in mi Slovenci bi jih morali imeti vsaj 21. Toda volilni red je tako prikrojen, da jih imamo samo 8. V deželnem odboru se odločujejo važne upravne stvari. Spodnji Štajer bi moral imeti v njem vsaj dva sedeža, a v resnici imamo v njem sedaj slučajno samo enega, ki pa se nam lahko vsaki čas vzame, ker ni zakonito določen. V deželnem šolskem svetu se nastavlja učitelji, se sklepa razširjanje šol, se določa o vseh važnejših šolskih rečeh, a spodnještajerski Slovenci nimamo v njem nobenega svojega zastopnika.

Mi Slovenci smo v deželi kakor hlapci, kakor sužnji. Delati moramo, trpeti moramo in — plačevati. Moč in dobre, masne službe pa si delijo Nemci med seboj.

Niti najpotrebnejših podpor ne dobimo od dežele. Koliko revščine, koliko bede in škode povzročajo naši bistri potoki in deroče reke! Slovenci prosimo in moledujemo, naj se nam vendar uravnajo, da se ponehajo nesreče vsled povodnij in preplavov. Vse naše besede in prošnje so bob v steno! — Naši vinogradi trpijo vsled strupene rose vsepovsodi, po mnogih krajih jih pa uničuje že trtna uš. Ako zadene nemške prebivalce kaka nesreča, kakor na primer zadnji teden neizmerno huda toča, tedaj se vse roke gibljejo v pomoč. Prav je tako, mi niti najmanj ne

zavidamo svojih ubogih sodeželanov in so-
trpinov! A to zahtevamo, da se tudi nam
omogoči življenje. Tudi mi moramo živeti!

Nam Slovincem se ne uslišijo niti naj-
potrebnejše zahteve. A glejmo, kako se ravna
z Nemci! Dočim mi gospodarsko umiramo,
se delijo Nemcem posebne nagrade. Za Ptuj
se jim ustanavlja nemška meščanska šola,
za Celje tudi ena, za Maribor pa dobijo celo
žensko učiteljsko. Zraven še želijo, da se
ustanovi meščanska šola v Judenburgu in
enaka šola v Voitsbergu. Slovenec nima za
se denarja, da bi si spravil najpotrebnejše
za vsakdanje življenje, a mora imeti denar,
da soplaučuje tudi za enake zavode pri Nemcih.

Nemška večina v deželnem zboru je
predložila deželnemu zboru nov volilni red.
Tudi po tem volilnem redu, ako postane
zakon, ne bomo imeli Slovenci istega upliva
na deželne razmere, kateri nam pristojajo po
številu in po naši davčni moči. Še nadalje
bomo izročeni tujcem, oni nam bodo dajali
jesti, ako bodo hoteli.

Spodnještajerski Slovenci! Take razmere, kakor vladajo
sedaj pri nas na Štajerskem, so nadalje neznosne. Slovenci
nočemo več biti sužnji, hlapci
nemške večine, ampak mi za-
htevamo enakopravnost! Vsi
prebivalci moramo uživati iste
pravice, nas Slovencev se ne
sme prezirati! Prirejajmo pri-
dno shode in na njih glasno
ugovarjajmo počenjanju nem-
ške večine ter povzdigujujmo svoj

glas za upravo ločitev Spod.
Štajerja od nemškega dela de-
žele. Edinov tem je naša rešitev!

Kresovi na čast sv. Cirilu in Metodu.

Mariborski Slovenci na griču Sv. Urbana. Mariborski Slovenci so letos zopet zažgali kres na čast zvezdama Slovanov. Prišlo je tudi dokaj ljudi iz okolice, kar je bila jasna priča, da se tudi okoličani zave-
dajo in vstajajo iz narodnega spanja. Mnogo občinstva je bilo zbranega, in krasne, navdu-
šene pesmice so prihajale iz navdušenih prs
slovenskih sinov ter polnile zrak. Mogočno
je plapolal ogenj in se dvigal v višavo. Ra-
kete so švigale kvisku in oznanjevale daleč
po okolici, da tudi na griču Sv. Urbana, na
slovensko-nemški meji plapolala mogočen kres
v slavo sv. Cirilu in Metodu. Topiči so gr-
meli in oznanjevali, da se mariborski in oko-
liški Slovenci spominjajo tistega trenutka, ko
se je začela med nje razširjati sveta vera,
katero sta oznanjevala slovanska blagovest-
nika. Opazovali smo tudi sosednje kresove
in slehrno srce navdala je radostna misel,
da ta večer vsepovsodi navdaja Slovence
narodno navdušenje. Ko smo se vračali do-
mov, in smo gledali te dolge vrste vdeležencev,
razsvetljujoče si pot z bakljami in pevajoče,
poskakovalo je radosti srce vsakemu in cele
vrste združile so se v enoglasen spev: »O Bog
očetov, vero in narod nam ohrani!« Tak je
bil kres pri Sv. Urbanu, tako so gorela vsa

Listek.

Marija Pomagaj na Brezji.

Spisal o. K. Z.

Kateremu vernemu Slovincu ni znana
najslavnejša naša božja pot Marije pomočnice
na Brezji? Koder se glasi mila naša govorica,
koperni staro in mlado obiskati našo Božjo
mater. Pa kako se je pričela slovenska božja
pot pri Mariji pomočnici?

Pravi začetek prvotne božjepotne cer-
kvice na Brezji ni znan. Marsikateri romar,
ki potuje k Mariji Pomagaj na Brezje, ne ve,
da je romarska cerkev posvečena sv. Vidu.
Kapelica Marije pomočnice, ki je cilj njego-
vega potovanja, vleče vso pozornost na-se.
Pred dobrimi dvajsetimi leti je stala tukaj
še stara majhna cerkev. Kedar je bila se-
zidana, ni nikjer zapisano, gotovo je bila
zelo stara. Imela je dve stranski kapelici, ki
ste bili pozneje prizidani. Leva je bila po-
svečena sv. Antonu puščavniku, desna pa
Mariji pomočnici. Zadnje dal je pozidati žup-
nik Urban Azbe l. 1800, ki je bil takrat v
Mošnjah, kamor je spadala le ta podružnica.
— Prav gotovo je, da je prihajalo mnogo
božjepotnikov že poprej tu sem, kar nam
potrjuje latinsko pisana listina župnika Az-
beta.

Leta 1814 je slikar Leopold Lajer izvršil
sedanjo čudodelno podobo Marije Pomagaj.
Ljudje pripovedujejo, da je bil ta slikar za-
radi ponarejanja bankovcev obsojen v več-
letno lečo. V ječi je zdihoval in prosil Marijo
za rešitev. Z verigami na rokah je začel
slikati podobo Marije pomočnice za novo
kapelico na Brezji. Ko jo je dovršil, je bil
nenadoma od gosposke pomiloščen.

Podoba ni znamenita umetnina, vendar
pa ima neko skrivno moč. Marija te gleda
tako ljubeznjivo, da si nehoti prevzet čutov
pobožnosti in češčenja. Gotovo si ni mislil
slikar, da bode Marija ravno ob njegovi po-
dobi tolike milosti delila.

Pozneje se do dobe župnika Andreja
Potočnika nič več ne bere o božji poti na
Brezji. Potočnik je župnikoval v Mošnjah od
leta 1850 do 1867. Za njegovega časa pa se
je jelo pravo romanje na ta sveti kraj. Uzrok
temu bili so posebni dogodki.

Bilo je leta 1863, ko so se zgodili prvi
očitni čudeži. Osemnajstletna deklica Marija
Tavčar, doma iz sosedne župnije Begunje,
je bila čudežno ozdravljena. Dvajset tednov
ni mogla zapustiti postelje zaradi hude bož-
jasti. Ko je vstala, bila je njena desna noga
v kolenu sključena, mrtva. Brez bergelj niti
hoditi ni mogla. Rabila je razna zdravila,
pa brez vspeha. Nato je preteklo 16 tednov.

Mnogokrat govoril je že dobrotljivi Bog
ljudem v sanjah, bodisi, da jim je kaj zapo-
vedoval, jih svaril ali pa tudi upanje budil
v njih srcih. Tako je bilo tudi pri tej velikej
revi. Dvakrat se ji je sanjalo, da je šla na
božjo pot k Mariji Pomagaj na Brezje in da
je iz cerkve prišla brez bergelj. Te sanje
vzbudile so v njenem srcu veliko zaupanje
do Nje, katera se imenuje Pomoč kristijanov.
Dne 22. septembra 1863 pada se na Brezje.
Tu je bila pri sv. maši. Prosila je prav po-
nižno in zaupljivo, naj bi se njene sanje
izpolnile. Na enkrat začuti, da z desno nogo
lahko giblje. Vsa vesela vstane in berglje od-
loži. V hvaležni spomin pusti berglje v ka-
pelici Matere božje in hiti domu praviti svoje
čudežno ozdravljenje.

Po čudežnem ozdravljenju te deklice je
sledilo čez deset dni drugo. Zopet je bila
oseba iz begunjske fare toliko srečna, da je
dosegla na Marijino priprošnjo veliko telesno
milost. Dva preč. gospoda v ljubljanski škofiji
dobro znana, oba posebna častilca prelube
Matere božje, nam potrjujeta naslednji dogo-
dek. Ta gospoda sta: nedavno umrli Blaž
Muhovec, kapelan v Kamniku in sedanji
knezoškof ljubljanski Anton Bonaventura.

Marija J. imela je že od leta 1855 hud
protin. Bolezen ji je desno nogo tako skrivila,
da je bila peta spredaj, prsti pa zadaj. Tako